

Takim i pensionistëve në Ditën e Çlirimit të Strugës

Me rastin e Ditës së Çlirimit të qytetit, më 8 nëntor SHP Strugë ka organizuar takimin tradicional për shoqatat e pensionistëve të rajonit jugperëndimor. Në takim përveç të vëllazëruarve nga Krusheva, morën pjesë edhe SHP nga Ohri dhe Debërca, Resnja, Kërçova, Manastiri, Dibra, Gostivari, Makedonski Brodi dhe Prilepi. Në festën e përbashkët, e cila u mbajt në hotelin "Biser", kryetari i SHP Strugë Millorad Trposki ka mbajtur fjalën e rastit për rëndësinë e festës së 8 nëntorit pas çka theksoi se këtë vit qyteti i Strugës feston 73 vjetorin e çlirimit. Duke ju dëshiruar mirëseardhje mysafirëve dhe pjesëmarrësve ai hapi takimin dhe të gjithëve u dëshiroi shëndet të mirë, argëtim dhe shoqërim të këndshëm. Festa ishte e pasuruar me prezencën e përfaqësuesve të Lidhjes së shoqatave të pensionistëve të Maqedonisë të udhëhequr nga nënkryetari i KE të LSHPM Salltir Karovski. Në fjalimin përshëndetës ai u uroi festën të pranishmëve duke shprehur nderin dhe kënaqësinë që është prezent në këtë shoqërim, ku dërgoi përshëndetjet e ngrohata deri tek të gjithë të pranishmit nga ana e kryetarit të LSHPM, Dragi Argirovski. Në takim fjalim mbajtën edhe kryetarët e shoqatave prezent të pensionistëve, si dhe kryetarja e aktivitetit të pensionistëve të SHP Gostivar Vadija Zendeli, e cila u shpreh edhe në gjuhën shqipe. Si nikoqire të mira u treguan edhe pensionistet e Aktivitetit të SHP Strugë në emër të të cilave kryetarëve prezent të aktivëve të shoqatave pjesëmarrëse në takim iu dhuruan dhurata modeste.

(Stojna Kukuneshoski)

Hulumtimet gjithashtu tregojnë se kohën e fundit gratë janë çdo ditë e më shumë cak i dhunuesve, menjëherë pas fëmijëve. Në rastet martesore, ato si shkaqet më të shpeshta për vazhdimin e jetës me dhunuesin i paraqesin frikën nga shkatërrimi i familjes me ndikim jashtëzakonisht negativ ndaj fëmijëve dhe varësinë ekonomike me shpresë se situata do të përmirësohet

Dhuna familjare ishte tema kryesore e Konferencës nacionale e cila u mbajt më 25 tetor të vitit 2017 në hotelin "Porta" në Shkup, në organizim të Rrjetit nacional kundër dhunës ndaj grave dhe dhunës familjare me mbështetje të UNDP. Në këtë forum për herë të parë është diskutuar për fenomenin e femicidit (vrasja e femrës vetëm se është femër). U potencua se femicidi është forma më e rëndë e dhunës ndaj gruas dhe mund të jetë pasojë e drejtpërdrejtë e dhunës familjare ose dhunës intime të partnerit. Sipas Entit shtetëror të statistikës prej vitit 2008 deri në vitin 2016 janë vrarë 70 gra nga dhunuesit, por ende nuk është vërtetuar sa prej atyre vrasjeve janë femicide. Të dhënat të cilat i posedon Rrjeti nacional janë shqetësuese sepse bëjnë të ditur që ka lëshime në reagimet e policisë dhe Qendrës për kujdes social, kështu që edhe prej atje është përqindja e madhe e vrasjeve (mbi 90%) që ndodhin

në shtëpinë e viktimës.

Përcaktimi terminologjik i dhunës familjare përfshinë çfardo lloji të lëndimeve trupore ose psikologjike nga ana e anëtarëve të familjes, që u merr të drejtën dhe lirinë e anëtarëve të tjerë, ose pengon zhvillimin e tyre optimal dhe lirinë e zgjedhjes. Kur të drejtat e njeriut në kuadër të familjes janë shkelur - neglizhuar apo rrezikuar, atëherë bëhet fjalë për dhunë ndaj të drejtave dhe lirive të zgjedhjes së atyre personave, pavarësisht nëse bëhet fjalë për fëmijë apo të rritur.

Tek ne ende nuk flitet hapas për dhunën familjare, edhe pse hulumtimet tregojnë se është mjaft prezente dhe ka tendencë të rritjes. Ajo shprehet përmes llojeve dhe formave të ndryshme si maltremit, fyerje e vrazhdë, rrezikim të sigurisë, ngacim seksual, trupor dhe psikologjik, shkaktim të frikës dhe pasigurisë tek

Lufta e përbashkët kundër dhunës

bashkëshortja, fëmijët, prindërit ose personat e tjerë, të cilët jetojnë në bashkësi dhe të tjera. Në fakt, dhuna familjare manifestohet si problem personal, familjar dhe social, i cili në mënyrë të konsiderueshme dëmton cilësinë e jetës dhe shëndetin mental të atyre që në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë ballafaqohen me atë. Viktimat e dhunës së këtilë më së shpeshti e heshtin këtë për shkak të ndryshme të njohura dhe të panjohura. Me siguri ata ndjehen të turpëruar të pranojnë se ngacmohen ose mundohen nga të afërmit e tyre, sepse frikësohen nga hakmarrja dhe se shqetësohen për të ardhmen e tyre. Për ndryshe, dhunuesi mund të jetë partneri, anëtar i familjes, farefisi, shoku, fqinji, profesionisti në kujdesin social ose shëndetësor, të punësuarit në institucionet për akomodim të personave të

moshuar ose ndonjë i huaj. Në disa raste bëhet fjalë për njerëz të paskrupullt, të cilët në çfardo mënyrë mundohen t'i përdorin të moshuarit dhe personat e prekshëm. Kemi edhe dhunë që ndodhin në objektet për akomodim sepse mungojnë kuadro të trajnuara adekuate, ose në familjet kur anëtarët nuk janë të përgatitur përkatësisht për të përkujdesur për të moshuarit me nevoja të rëndësishme fizike dhe mendore, por edhe kur në të njëjtën ekziston histori për sjellje të dhunshme. Në çfardo rasti, dhuna ndaj personave të moshuar llogaritet krim dhe në afatin sa më të shkurtër të mundshëm duhet të paraqitet.

Hulumtimet gjithashtu tregojnë se kohën e fundit gratë janë çdo ditë e më shumë cak i dhunuesve, menjëherë pas fëmijëve. Në rastet martesore, ato si shkaqet më të shpeshta për vazhdimin e jetës me dhunuesin i paraqesin frikën nga shkatërrimi i familjes me ndikim jashtëzakonisht negativ ndaj fëmijëve dhe varësinë ekonomike me shpresë se situata do të përmirësohet. Prandaj dhuna familjare po bëhet problem më i gjerë shoqëror dhe në mënyrë negative po pasqyrohet tek pasardhësit ndaj të cilëve duhet të ndërtohet e ardhmja dhe përparimi i shtetit.

(S.C. Sotirovska)

Turneu në shah në atmosferë të bukur

Në Klubin e pensionistëve, në shtëpinë e pensionistëve "Lika Çopova" në Fushë të Topanës, më datën 24 tetor 2017, për herë të tretë u mbajt turneu tradicional në shah, mes pensionistëve të SHP Gazi Babë, SHP Solidarnost, - Aerodrom, SHP Butel, SHP Kisella Vodë, SHP Ilinden, SHP Pensionistët e luftës dhe Shoqatës së pensionistëve nga Çairi, e cila njëkohësisht ishte nikoqire dhe organizator i shkëlqyeshëm i takimit. Mirëseardhje pjesëmarrësve dhe mysafirëve u dëshiroi kryetari i komisionit për sport dhe rekreacion pranë SHP Çair, Todor Iliev, i cili theksoi se këto takime janë shumë të mira, sepse aty ripërtërihen miqësitë e vjetra dhe pasurohet shoqëria dhe bashkëjetesa. "Në emër të kryetarit të shoqatës sonë, i cili

mungon me arsye, ju përshëndes dhe ju dëshiroj çdo të mirë dhe le të fitojnë më të mirët. Besoj se gara do të rrjedhë në mënyrë normale, nuk është me rëndësi kush do të fitojë, me rëndësi është të shoqërohemi dhe marrim përshtypje të mira. Qëllimi ynë është të shoqërohemi dhe njëkohësisht edhe përgatitja për

turneun e 13 nëntorit në shah, i cili është tradicional", tha Todor Iliev. Në fund pas përfundimit të garave, u shpallën edhe fituesit. Rezultat më të mirë arritën shahistët nga SHP Solidarnost - Aerodrom, vendin e dytë e futuan shahistët nga SHP Butel, vendin e tretë e morën shahistët nga SHP Çair, në vendin e katërt ishin shahistët nga SHP Ilinden, në vendin e pestë ishin SHP Gazi Babë, vendi i gjashtë u takoi shahistëve nga SHP Kisella Vodë dhe në vendin e shtatë ishin SHP Pensionistët e luftës. Përveç pjesëmarrësve, vlen të theksohet edhe prezenca e një numri të madh të pensionistëve monitorues, të cilët pas përfundimit të secilit xhiro kanë komentuar ndeshjet dhe tregonin gabimet e gariesve. (Vasil Paçemski)

Ekursionet dhe shëtitjet më të dëshirueshme

Pensionistët e Tetovës interesim më të madh kanë shprehur për ekursionet dhe shëtitje, jo vetëm në vendin tonë, por edhe në vendet fqinje. Sipas të dhënave që janë paraqitur në Shoqatën e pensionistëve Tetovë, vetëm gjatë këtij viti rreth 700 pensionistë kanë marrë pjesë në aktivitete të ndryshme që kanë të bëjnë me vizitat e përmendoreve kulturo-historike dhe vendeve turistike.

Në të gjitha rastet, Shoqata kompenson shpenzimet për transport,

ndërsa të tjerat i paguajnë pjesëmarrësit. Në pesë raste, pensionistët e Tetovës kanë marrë pjesë me nga 20 anëtarë në manifestime dhe pikniqe të ndryshme. Të tilla janë rastet me pjesëmarrjen në manifestimin tradicional "Ëmbëlsirat e gjyshes" në Veles, takim në fushë të gjelbër në Kratovë, pastaj në Gazi Babë të Shkupit dhe Prilep. Në hepingun në Dojran, SHP nga Tetova u përfaqësua me 50 pensionistë. Gjithashtu, ata ishin edhe në manifestimin masovik në Man-

astirin e Lesnovës në afërsi të Probishtipit. Mjaft interesant është ekursionet dyditor në Sandanski të Bullgarisë fqinje. Pjesëmarrësve ju mundësua edhe qëndrim disa orësh në Strumicë.

Grupe edhe me nga 50 pensionistë këtë vit ishin pjesëmarrës në ekursionet në Kosovë, në vizitë të Prishtinës dhe Prizrenit, si dhe në Shqipëri në qytetet Pogradec dhe Korçë. Në një ekursion njëditor në vendet fqinje, kësaj radhe në Vranjë dhe rrethinë, kishte vendpër

njëqind pensionistë në dy autobusë. Megjithatë, pjesëmarrja më masovike ishte në margaritarët e Bullgarisë Ohër dhe Strugë.

Pesë autobusë të mbushur me gjithsej 250 pensionistë kanë udhëtuar në drejtim të këtyre qyteteve duke vizituar vendet kulturo-historike dhe ato turistike. Praktikisht për të gjithë pensionistët e interesuar pa përjashtim u mundësua të vizitoheshin Strugën dhe Ohrin. Gjatë rrugës, pensionistët vizituan Dibrën,

Vevçanin, Demir Hisarin, Manastirin dhe Resnjën. Aktivitete të këtilla do të

organizohen edhe gjatë periudhës së ardhshme.

(Gjoko Eftoski)